

Buonanotte, signor Campbell

Amb la seua mort, desapareix una de les figures més genuïnes del pop art. Droga, sexe, moda i art trobaren en ell el millor director artístic. Mite del moviment «underground», es convertiria en el millor cronista visual de la «jet society».

C. Gàmez/P. Sellés

«Vaig a la inauguració de qualsevol cosa, inclús a la d'una tassa de wàter». Aquesta era la divisa del guru pop. Però des de diumenge dia 22 ja no podrà anar a cap més, perquè el cor li va fer fallida al New York Hospital Cornell. Tenia 58 anys i havia nascut a Pittsburg. De família immigrant texca, aquestes arrels mai no es manifestarien, perquè Andy seria inequívocament americana, com l'art que, entre

d'altres pintors, «apadrinaria», sí bé ell es faria amb el títol. A partir d'aleshores dir Andy Warhol serà sinònim de «pop» i viceversa.

Temps era temps, una llanda de sopa Campbell

Després d'una primera etapa de publicista, ja a Nova York, en *Vogue* i *Harper's Bazaar*, Andy convertia la so-

pa reina dels americans, la Campbell, en motiu estètic. I ell serà el responsable que en un futur puguem trobar, si no la Gioconda en el Superette, sí a ella i la sopa Campbell juntes compartint l'índex del mateix manual.

En aquesta línia d'americanes universals, la pròxima víctima serigrafada seria Marilyn Monroe, el mateix any

de la seua mort. Amb Marilyn, Warhol complia el seu somni: ser l'estilista particular del mite. Llavis, cabells, i ulls, en les seues mans, feien recobrar força a una imatge de per si ja prou estereotipada. Retratista oficial del món *chic-modern*, després vindrien els treballs amb les imatges d'Elizabeth Taylor, Elvis Presley, la jueva Golda Meir i el president Mao; el boss de la Fiat, Agnelli, un pensarós Ives Saint-Laurent, una Liza Minelli convertida en retallable, el seu idolatrat Truman Capote, etc. Davant d'aquest elenc de retratats, no és estrany que l'última emperadriu errant, Farah Diba, tingués molta cura de no deixar en mans de les hosts de l'aiatollah el seu propi Warhol. D'altra banda, és segur que Andy no hauria fet ois a una invitació de l'iman per decorar alguna plaça de l'antiga Persèpolis. Però de tots els retrats que va fer, el preferit seria el propi, ja que la idea que millor va saber vendre no va ser una altra que la d'ell mateix.

La banana

La bohèmia florida de San Francisco anava massa enfeïnada en «love in» i «peace in» per poder pair la iconografia novaiorquesa que els arribava de la mà de la Velvet Underground. Roc pesant i claustrofòbic, nihilisme i psicodèlia agressiva com a contrapartida d'un *flower-power* de sàndal i fines herbes. *The Velvet Underground* era el títol d'una novel·la pornogràfica barata amb què Andy va batejar el grup format, entre d'altres, per John Cale, Lou Reed i la teutònica Nico, top model, cantant, col·leccionista de celebritats —Fellini, Delon, Pomés, Cohen, etc.—, sinistra i exquisida.

Aquesta primera col·laboració amb gent de la música tindria com a resul-

Andy Warhol més «underground» que mai i la mítica i desapareguda Edie Sedgwick, darrere.

Bianca ex-Jagger, una espontània i Diana Vreeland.

tat una portada ocupada pel seu nom i una banana de tons inequívocament pop (el nom del grup no hi apareixia). Era l'inici de la seua afició falòcrata, que tindria continuació en altres disciplines artístiques. Recordem *Mario Banana*, quatre minuts ininterromputs de bananofàgia. Però la seua col·laboració amb grups pop no tornaria a dur-lo pel camp de la producció —no estava per a trops—, es limitaria a fer algunes portades més. Un parell de portades per als *Stones*, una per a *Paul Anka*, *Miguel Bosé* i, l'última, *Aretha Franklin*. Igualment, el món de la música li retrià homenatge fent-lo objecte dels temes de moltes cançons. Incondicionals seus, com *Lou Reed* o *David Bowie*, no podran defugir dedicar-li una cançó.

Andymaton, el disseccador

A més de pintor, cineasta i publicista, era —*last but not least*— fotomaton catalitzador de la *jet society*, una *jet society* que a voltes ho era perquè ell, amb el seu tractament, li'n conferia l'estatus. De la Factoria, on feia de mentor de tota la contracultura no-vaioquesa dels anys seixanta, al *Jaime Penafiel* de les suades nits de Studio 54. Aquest club privat, ara ja tronat, li serviria de marc per retratar la galeria de polítics, princeses, *stars* i *starlettes* més o menys desvagats que s'hi deixaven caure. *Andy*, seguidor acèrrim del lema «Sóc una càmera», no deixava escapar els moments més «sublims» de l'antany anomenada *beautiful people*, que, a través del seu ull, esdevenien més aviat una autèntica exposició de ninots indultats. Des de l'afaitada d'aixelles de *Bianca ex-Jagger* a l'esguard tort de *Diane Von*

Furstenberg mentre s'estova els cabells.

El seu objectiu no deixava, *malgré lui*, de captar els moments de «rebotiga facial» dels famosos i coneguts: *Capote*, a boca oberta a cal dentista o ballant un tango amb *Cristopher Isherwood*; la glacial *Marisa Berenson*, en rullós, instants abans de la cerimònia de noces, o *Gore Vidal*, amb el retrat del seu escriptor preferit, o siga, *Gore Vidal*.

Philip Johnson i Capote.

Dandy Warhol

Amb la seua mort, es tanca una època on droga, sexe, moda i art foren elements que en ell trobaren el millor director artístic: Els seus eterns *jeans* no el privaren de representar la figura del *dandy* contemporani per excel·lència. Un *dandy* per a qui el sexe era més excitant en la pantalla o en les pàgines d'un llibre que entre els llençols, i per

a qui les hamburgueses *McDonalds*, eren el plat preferit.

Irònic, cínic o epatador, ell, per a ell mateix, va ser el millor marxant i el millor producte. Imitadors, no li'n faltaran, però després d'ell no podran evitar ser males còpies, ja que ell era ja una còpia d'ell mateix. *Andy*, tot i no tenir una *Marquesa de Pubol* al seu costat, com el pintor de Cadaqués, per qui sentia gran admiració, posarà en joc amb

Princesa Von Furstenberg.

igual fortuna, una similar filosofia.

Paradoxalment, la mort s'ha emportat primer l'hereu que el seu model, una mort per a la qual no sabem si ja estava preparat, però que li havia passat a frec l'any 68 quan *Valerie Solanas* va practicar amb ell el tir al blanc. Amb la seua desaparició, el pop-art perd una de les seues figures més genuïnes. Ja no podrà divertir-se firmant més falsos Warhols. □